

Læreplan for Regnormen

Indholdsfortegnelse

1	Læreplan for Naturbørnehaven Regnormen.	2
2	Leg, læring og børnefællesskaber.....	3
2.1	Grundleg.....	3
3	Dannelse og børneperspektiv.....	5
3.1	Empati.....	5
1.	Pædagogisk læringsmiljø.....	6
4	Samarbejde med forældre om børns læring.....	6
5	Børn i udsatte positioner.....	7
6	Sammenhæng fra dagpleje og videre til børnehaveklassen.....	9
7	Inddragelse af lokalsamfundet.....	10
8	Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.....	12
9	Alsidig personlig udvikling.....	14
9.1	Autentiske voksne.....	14
9.2	Ligeværdighed og inklusion.....	15
10	Social udvikling.....	16
10.1	Ligevægts-pædagogikken.....	16
11	Kommunikation og sprog.....	17
12	Krop, sanser og bevægelse.....	19
13	Natur, udeliv og science.....	21
14	Kultur, æstetik og fællesskab.....	24
15	Evaluering, dokumentation og tanker omkring det.....	26

1 Læreplan for Naturbørnehaven Regnormen

Regnormen er en børnehave, hvis formål er at give børnene en udfordrende, tryk og meningsfuld hverdag, hvor det enestående og unikke ved det enkelte barn bliver værdsat.

Det er et grundprincip, at vi møder børnene med en anerkendende tilgang både i sprog og handling og hermed ser og styrker det hele menneske.

Børnehavens hverdag bærer præg af åbenhed og nærvær for både børn, forældre og personale. Børnene skal styrkes i at være selvstændige og sociale og opleve forskelligheden som en styrke. Der skal være rum for fantasi, kreativitet, spontanitet og fordybelse. Natur, leg og udeliv skal være en naturlig del af hverdagen.

“Naturen er vores dagligdag og fantasien vores virkelighed.”

Vi er en lille privat naturbørnehave med plads til 20 børn, beliggende lige på kanten af det fantastiske naturområde Jordløse Bakker.¹ Vi ligger faktisk også på kanten af byen Jordløse som igen ligger på kanten af Assens Kommune. Man kunne måske mene vi lå i udkanten af en hel masse, men for os at se ligger vi det helt perfekte sted **midt** i herligheden.

Institutionen er privat selvejende. Denne ejerform er baseret på non profit, og evt. overskud geninvesteres i inventar, ejendom, legeplads og bedre normering. Bestyrelsen er den øverste myndighed i huset og har ansvar for såvel økonomi og personale som pædagogik og udvikling.

Vi har årets gang i naturen helt inde på livet og kan følge med i harekillingernes udvikling, mærke solen bage på maveskindet, når vi ligger og kigger op i himlen en sommerdag, og når vinden blæser ind over os fra forskellige retninger, fyldes luften af duften fra de nyhøstede marker, hestene inde fra naboen, regnen, skovens svampe og havens blomster...nå jo og røgen fra vores bål.

Vi har en kæmpe grund med egen skov, vildmark, køkkenhave og en have med blomster, krydderurter og naturlegeplads.

Intet hegn.

---

¹ <https://www.visitassens.dk/assens/planlaeg-ferien/jordloese-bakker-og-jordloese-bypark-gdk679022>

2 Leg, læring og børnefællesskaber

2.1 Grundleg

Her i Regnormen betragter vi legen som værende den vigtigste beskæftigelse - eller aktivitet om man vil - for det 3-6-årige barn. Legen udgør børnenes selvvalgte og selvskabte læringssituationer. Den udvikler deres fantasi, kreativitet samt sproglige, motoriske, personlige og sociale kompetencer. Leg er en indre motivation, hvor processen er i fokus, frem for at nå et slutprodukt. Legen er en frivillig og lystbetonet aktivitet, og den er en social virksomhed båret af mellem menneskelige relationer, der styrker fællesskab og samspil. Vi kalder denne form for leg Grundleg.

Vi arbejder også med den pædagogisk initierede leg; i den type leg er nogle af parametrene for grundleg ændret, da vi her har et bevidst læringsmål med legen, som vi sætter ind i en konstrueret kontekst.

I dag ved man, at hvis børn leger autonomt, så øges deres hjernes vækst og deres potentiale for at tage læring ind. Vores gener har nogenlunde samme udformning gennem tilværelsen, men der sker konstant epigenetiske ændringer. Det vil sige, at celler slukker og tænder alt efter, hvordan de bliver påvirket. Og leg har en særlig indflydelse på generne. Den viser, at særligt berigende udviklingsmiljøer, hvor barnet er selvorganiseret og autonomt, altså det som vi i Regnormen kalder "Grundleg" tænder for celler i hjernen, som dæmper stresshormoner og producerer en form for stressrobusthed og -resiliens. Det vil sige, at hvis barnet får lov at lege frit, så bliver det mere modstandsdygtigt over for stress. Samtidig udbygges hjernens arkitektur, og det betyder, at læringskapaciteten stiger, når børn leger.

Forskningen på netop legeområdet og dets direkte påvirkning på læring er også nået til Verdensbanken som i 'World Development Report 2018: Learning to realize education's promise' skriver:

“Meget akademiseret og konceptbaseret pædagogik risikerer ifølge rapporten at underminere børnenes kognitive, sociale og emotionelle udvikling ligeså vel som deres motivation for at lære’. Og de dagtilbud, som forbereder børn bedst til skolen, er

ikke dem der tidligt bogstav- og taltræner, men dem som gennem legen udvikler børnenes 'tryghedsfølelse, deres nysgerrighed, sprog og evne til selvregulering'.

Derfor er det vigtigt, når vi som pædagoger skal klæde næste generation på til fremtiden, at have fokus på at fremme menneskelige kvaliteter, som ikke kan erstattes med kunstig intelligens. Det er blandt andet fantasi, kreativitet, socialitet, Kooperation, og evnen til at kunne aflæse andre menneskers intentioner, følelser og tanker.

Ovenstående har vi i mente, når vi agerer sammen med børnene i deres hverdag. Dét og så en basisviden om spejlneuroner. Det særlige ved spejlneuroner er, at de opfører sig på samme måde, uanset om vi selv udfører en handling- som det at trøste en, der er ked af det, eller om vi ser andre gøre det. Spejlneuronerne er endvidere interessante, fordi forsøg viser, at det ikke er selve bevægelsen hos andre, der medfører aktivitet, men derimod hensigten bag handlingen.

Med dette for øje arbejder vi på daglig basis også med at fremme børnenes viden og forståelse af den verden, vores lille enhed udgør og den større sammenhæng, de indgår i, i livets andre arenaer; vi kalder det omverdensforståelse og er et led i begrebet "dannelse". I dette arbejde indgår også arbejdet med at lade børnene tilegne sig selvkontrol, sociale færdigheder og skabe emotionel tryghed, som er vigtigt for at kunne opleve sig selv som aktiv og betydningsfuld deltager i fællesskaber.

Igen er grundlegen af største betydning, i det at legen bidrager til udvikling af evnen til indlevelse i andre. Det kan f.eks. ske, idet barnet leger "mor" - så lever det sig ind i rollen og overtager de motiver, følelser og handlinger, der knytter sig til rollen, og dermed øver de sig på at betragte situationen fra moderens position. Mead. G. H, beskriver den udvikling, der sker lige netop i dette felt således: "Børnene inkorporerer disse person-gestalter; de bliver til de roller, de spiller, hvorved de samtidig opnår kontrol over udviklingen af deres egen personlighed". Med evnen til at 'blive de roller de spiller' begynder de også at begribe hvordan personen vil reagere i andre sammenhænge og så har vi de spæde kim hen mod samfundsdannelsen og forståelsen af sig selv og andre i en social sammenhæng.

"Det organiserede fællesskab, eller den sociale gruppe, som giver enkeltpersonens selv et enhedspræg, kan man kalde "den generaliserede anden". Den "generaliserede andens" attitude, er en attitude, der hører samfundsdannelsen til. (..) Hvis et menneske

skal udvikle et selv i videst mulige omfang, kan han som deltager i den sociale proces ikke nøjes med slet og ret at antage andre menneskers attituder.(..) Han må også antage deres attituder over for forskellige sider af eller aspekter ved den fælles sociale virksomhed eller de sociale forehavender, som alle i deres kraft af deres medlemskab af et organiseret samfund eller en social gruppe indgår i” (Mead.G.H.)

3 Dannelse og børneperspektiv

Samfundsannelsen baner vej for deltagelse i demokratiske processer. Børnene oplever dagligt små delelementer af en sådan proces, f.eks. når de nede på depotet skal blive enige om, hvilket legetøj de ønsker byttet for noget andet oppe i børnehaven eller hvilken ret, der skal laves i madværkstedet næste onsdag osv. osv.

Til dette perspektiv skeler vi også til filosofien, som vi gør brug af i forhold til at styrke børnene i at lære at “tænke sig om” og i at debattere og argumentere for egne holdninger/ønsker, hvilket forudsætter, at man også lærer det “at lytte”.

3.1 Empati

Empatien er i denne sammenhæng vigtig i forhold til at forstå og i vid udstrækning også at sørge godt for mindretallet i den demokratiske proces.

Vi arbejder derfor praksisnært med opøvelsen af empati; det at kunne sætte sig i en andens sted. Det vi oplever er, at børnene bl.a. viser forståelse for, at et nyt, sygt eller ked af det eller lign. barn kan have brug for særlige hensyn. Det kan være at få lov til at lege inde, selvom vi andre er ude, eller spise et andet sted end de andre - måske endda på et andet tidspunkt end måltiderne. De spørger ganske vist om hvorfor dette og hint, og i vores svar til barnet forsøger vi så ofte som muligt at henvise til situationer, hvor barnet selv nød godt af sådan et særligt hensyn. Vi jogger deres hukommelse på denne måde og lader dem genkalde sig de følelser, som var i spil. Denne fremkaldelse af minder har oftest stor og positiv effekt, og barnet accepterer og forstår, at der er tale om en undtagelse for et andet barn og som det ikke lige nu selv kan nyde godt af.

Vi gør det på denne måde, fordi set fra et neurobiologisk synspunkt er hukommelse erfaringer, der har skabt cellulære forandringer flere steder i hjernen. På baggrund af erfaringer vænner neuronerne sig til bestemte kommunikationsveje, og jo hyppigere en erfaring forekommer, jo mere fasttømrede bliver disse mønstre. Men for at noget kan "sætte sig fast", må det gøre indtryk. Jo mere konkret noget er, jo større chancer er der, for at vi har været i "kontakt" med det, med forskellige af vore sanser på en gang, og jo flere sanser, der er i spil, jo større chancer er der for, at vi husker det.

1. Pædagogisk læringsmiljø

Læring skal forstås bredt og opstår gennem leg, relationer, rutiner, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Vi er bevidste om, at læring sker gennem hele dagen. Vi har fokus på at skabe læringsmiljøer, der fremmer børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling. Vi er optaget af at skabe læringsmiljøer, hvor der er tid og plads til at øve sig i trygge rammer og relationer. For os er det vigtigt, at læringsmiljøet fremmer nysgerrighed, glæde, lyst til at lære, eksperimentere og opleve mere. For os er læringsmiljøet båret af de mellem menneskelige relationer.

Vi har fokus på, at de daglige rutiner også er læringsrum for børnene. Rutiner kan understøtte børnenes selvstændighed og medvirke til at gøre dem selvhjulpne og handlekraftige. Derfor skaber vi rutiner, der er afstemt med barnets nærmeste udviklingszone. Med rutinerne vil vi gerne appellere til børnenes virkelyst samt give dem medinddragelse og succesoplevelser. Rutinerne er værdifulde, fordi de skaber genkendelighed og gentagelser hver dag. Dermed får børnene mulighed for at øve sig, udvikle sig og lære.

4 Samarbejde med forældre om børns læring

Forældresamarbejdet er et fælles ansvar. Det er vigtigt, der er sammenhæng mellem hjem og institution. Personalet og forældre tager ansvar for at bidrage til en gensidig dialog mellem hjem og institution. Man lytter til hinandens virkelighed og viden om barnet, barnets hverdag, udvikling og trivsel, så barnet oplever en sammenhængende hverdag.

Forældre er børns primære omsorgspersoner. Institutionen supplerer denne omsorg. Både forskning og erfaring tyder på, at børn udvikler sig mest optimalt, når samarbejdet mellem forældre og institution er konkret, tydeligt og bygger på gensidighed og en fælles indsigt i barnets arenaer og livssituationer. Hos os er en hverdag i billeder via vores facebookside et fælles tredje, som giver forældrene helt konkrete billeder af dagen at samtale med barnet om, således at barnet kan blive forfatter og bindeled af sit eget liv mellem børnehaven og hjemmet.

Ledelsen og bestyrelsen i Regnormen ønsker, at forældre og institution indgår et tæt og forpligtende samarbejde om at støtte det enkelte barns udvikling, læring, trivsel og dannelse. Samarbejdet bygger på følgende værdier: troværdighed, tydelighed, gensidighed og respekt.

5 Børn i udsatte positioner

Som udgangspunkt har vi i Regnormen et socialpsykologisk perspektiv, fordi vi aktivt vælger at se på "børn i udsatte positioner" som børn værende *i* vanskeligheder eller *i* udsatte positioner, frem for at de *er* socialt udsatte, som et stationært socialt prædikat.

I læringsmiljøet er der indfældet specifikke deltagerkrav, og på den baggrund er læringsmiljøet aldrig neutralt. Læringsmiljøet er bærer af sociale betydninger og ideer om børn, som har etableret sig over tid og ting, steder, rum og indretning giver historiske overleveringer - også i så ung en institution som vores. Derfor er det bydende nødvendigt, at vi sikrer, at vi ikke stivner i et ensidet syn, men konstant er i refleksion og udvikling af både børn, aktiviteter og indsatser. Til det har vi valgt at bruge Dobbelt-loop modellen som støtter op om praksis, og om hvilken Signe Thorhauge skriver

"Modellen er anvendelig, blandt andet fordi den illustrerer, hvordan udviklingsarbejde er knyttet til refleksioner, som aldrig afsluttes. Praksis er ikke statisk. Praksis er i konstant bevægelse, fordi deltagere i praksis gør noget ved det der sker. Derfor kan vi ikke som sådan afslutte refleksionerne over de pædagogiske aktiviteter, rutinerne i hverdagen og børnenes leg. Børnene og de voksne er aktive deltagere og påvirker og bliver påvirket af miljøet. Derfor skal vi benytte os af

modeller, som griber denne dialektik og som kan rumme, at praksis er kompleks og hele tiden ændrer sig.”²

Børns udvikling af “deltagelse” er betinget af hverdagens sociale fællesskaber og knytter sig til, hvordan de konkret og socialt gives rum for at være med i specifikke situationer sammen med andre børn. Derfor er det uhyre betydningsfuldt, hvilke deltagerpositioner børnene har adgang til at indtage og være medskabere af; dette varetages bl.a. i læringsmiljøer.

Når man kigger fra de enkelte børns perspektiver, tager læringsmiljøet sig varierende ud, da børn subjektivt skaber mening og arrangerer sig med læringsmiljøet på måder, som har betydning for den enkelte. Helt overordnet kræver dette af os pædagoger, at vi skal give alle børn mulighed for trivsel, leg, læring, udvikling og dannelse gennem et inkluderende læringsmiljø i en vedvarende pædagogisk udviklingsproces.

Personalet arbejder målrettet med at styrke relationer i børnegruppen. Målet er, at alle børn sikres værdifulde udviklende øjeblikke med andre børn og derigennem opbygger sunde relationer. For at skabe optimale muligheder for sunde relationer, arbejder vi bevidst med at støtte barnet til at mærke egne følelser, behov og grænser. På samme måde er det vigtigt, at barnet formår at vise egne følelser og grænser samt formår at aflæse andres grænser. Vi arbejder bevidst med at skabe en inkluderende kultur, hvor alle børn føler sig værdifulde for fællesskabet, og her er relationer og sunde samspilsmønstre grundlæggende og kræver tid, nærvær og kontakt imellem barnet og den voksne.

Leg • Pædagogiske aktiviteter • Rutiner

² https://www.ucviden.dk/ws/portalfiles/portal/102600769/Thorhauge_2020_Dobbelt_loop_model_til_dagtilbud.pdf

Signe Thorhauges Doblet-loop refleksionsmodel, støtter op om praksis og er inspireret af Lemniskaten modellen, som er blevet brugt i adskillige udviklingsprojekter og forskellige sammenhænge til at beskrive processer (se bl.a. Bos, 1998).

6 Sammenhæng fra dagpleje og videre til børnehaveklassen

For nøjagtigt tre år siden skabte lyden af små fødder og stemmer et ekko i Jordløse Kirke. Det var lyden af gruppen af femårige børn fra Regnormen, som løb hen for at sætte sig på et tæppe foran alteret. Her skulle de høre om liv, død og hvordan jorden blev skabt. Sognepræst Rikke Gotfredsen sad foran dem på knæ og startede med at fortælle børnene om dengang, det hele startede.

Dette var indledningen på et samarbejde mellem børnehaven og kirken i et forsøg på at skabe et tankerum med plads til store emner og store tanker. Selvom man normalt forbinder etik og filosofi med en noget anden målgruppe end børnehavebørn, giver det god mening at introducere dem for en filosofisk ramme via emner som f.eks. liv, død, kærlighed og universet. At arbejde med filosofi hjælpes godt på vej af børns iboende nysgerrighed på de store emner i livet; det kan f.eks. være hvad sker, der når mor bliver gravid? Hvornår er noget levende, eller dødt, kan jeg dø og hvad betyder det for mig? Og det er vigtigt, at børn lærer, at det er naturligt at tale om emner som f.eks. livet og døden. Derfor er det meget vigtigt og aktuelt at tage det op og imødekomme deres spørgsmål på en måde, så der er plads til højtflyvende tanker.

Siden da har vi brugt filosofiens tilgang til spørgsmål i pædagogiske forløb med de børn, som skal videre i skole efter sommerferien. Det gør vi, fordi forløbet var en fantastisk oplevelse, som børnene snakkede om og reflekterede over længe efter, og så gør vi det fordi, at vi rigtig gerne vil lære børnene at tænke sig om; lære at man ikke behøver have andres mening, men at man selv kan udvikle en måde at få sin egen holdninger til ting på, og det gør man ved bl.a. at lytte til andre og snakke sig frem til, hvad man egentlig selv synes. Dette er blevet endnu vigtigere set i lyset af den udvikling, der sker i samfundet, hvor medier og mennesker i endeløse strømme udtaler sig mere eller mindre kategorisk om alt mellem himmel og jord. For at kunne finde et fodfæste i malstrømme af holdninger, er det vigtigt selv at kunne skabe sig et eget grundlag at mene noget ud fra og at kunne tænke sig om og tænke sig til noget. Det er her, vi mener, at filosofiens åbne spørgsmål med plads til tænkning over temaer, kan være med til at hjælpe barnet med at skabe et grundfæste fremadrettet i livet.

Indtil for ganske få uger siden var vi en del af Friskolen i Jordløse. Da den nu ikke længere eksisterer, skal vi til at skabe nye arbejdsgange og relationer til skolerne i området. Men da det først skal til at etableres, kan vi for nuværende ikke skrive noget om den del. (nov. 2020)

Til gengæld har vi de sidste fem år haft et rigtigt godt interessefællesskab og samarbejde med den lokale dagplejer - undskyld private pasningsordning (herefter Ppo), som mindst en gang i ugen er kommet op forbi os, og vi har været på ture ned og besøge dem, foruden fællesture, tumleformiddag i skolens gymnastiksal og legebesøg, indtil covid-19 satte en stopper for det. Som et eksempel på overgangshjælp, så har Ppo sat røde snore op hjemme på sin egen grund ved låger og indgange, fordi det er de røde snore hos os, som markerer hvor vores grænse er i børnehaven og ikke et hegn. På den måde skabes en rød tråd 😊 fra Ppo og til os. Vi har også en fælles interesse i natur, udeliv og jord til bord. Vi udveksler ideer og henleder hinandens opmærksomhed på tips og ideer.

7 Inddragelse af lokalsamfundet

Fordi naturen er så vigtig, bliver tanken om bæredygtighed det også. Den bæredygtige ramme, som er så efterspurgt i dag, kommer ikke af sig selv. Den kommer af en stærk forbundethed til natur. Den kommer af, at man som barn bliver set og hørt. At det, man foretager sig og udtrykker, bliver anerkendt. Det er det, der sker her i børnehaven, hvor børnene får relevant og vigtig læring af det liv, der leves her. De får lov at bruge og udvikle deres sanser, deres dømmekraft, deres kreativitet, hilse på byens folk, høre hvad de har at fortælle og nysgerrigt blive en del af det større fællesskab.

Den bæredygtige ramme kommer også af, at voksne skaber et miljø for trivsel og mangfoldig læring. Det er i barndommen, at retten til at undre sig, lege og fantasere skaber betingelser for selvstændige og robuste voksne, og det er det modsatte af et kontrollerende system.

Vi affaldssorterer, vi snakker om forbrug af strøm og varme. Vi sanker, sylter, bager og henkoger. Vi snakker om begrænsning af madspild, og vi genbruger. Men for os er bæredygtighed også en "Forankring i lokalsamfundet".

"Oran a azu nwa" - ("It takes a village to raise a child".)

Dette er også tanken bag vores tilgang til lokalsamfundet. Vi er en del af noget større, og dette "større" er noget, vi bevidst udforsker for at give børnene en sans for og forståelse af den geografiske og personlige sammenhængskraft til området.

Det kan bl.a. være på vore hyppige ture i både landskab og byskab. Når vi opsøger Jørgen i Strandby for at lære mere om honning, bierne og plejen af disse. Eller besøger landmanden og lærer om både kæmpe maskiner, lagring af korn og de hyppigste kornsorter. Kirkegårdsgraveren, der kommer på besøg blot for at se, hvordan vi har det eller kommer med forskellige former for natur og byggematerialer, som hun lige har fundet til vores kontinuerlige kreative projekter ude i haven. Når judoklubben i Haarby kommer forbi med nogle medlemmer og en hel formiddag viser og underviser børnene fra både skole og børnehave i deres kampsport. Når vi som besøgsvenner på demensplejehjemmet Strandgaarden³ i Haarby tilbringer tid sammen med stedets beboere og ansatte, eller når vi får indsigt i forskellige af områdets erhverv via bl.a. børnenes familiemedlemmer. Når vi samarbejder med beboerrådet om udlægninger af fællesarealer til blomstereng for at styrke biodiversiteten eller laver årets "Heks" til byens Skt. Hansbål (i år var "heksen" for øvrigt en gigantisk sommerfugl med budskabet "Flower IS Power"). Eller når den lokale pasningsordning laver en fælles yogaworkshop for os alle. Det er også for at skabe en større tilknytning til lokalsamfundet, at vi har to ungarbejdere, som flere dage om ugen kommer og er med i vores dagligdag og indgår i aktiviteterne med og omkring børnene.

---

³ Pt. udsat pga. Covid-19

8 Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Vi arbejder til stadighed på at udvikle vores område, så det fremstår indbydende og idégenererende for både store små.

Når vi skriver indbydende, så går det ikke kun på æstetikken, men i lige så høj grad på, at området skal byde op til leg, løb, klatring, ro, læring og nysgerrighed. Indenfor i huset er det intentionen, at det skal henlede tankerne på et kolonihavehus, hvor hygge, kreativitet og samvær opstår. Legetøj og aktivitetsmaterialer er synligt fremme for børnene. Det meste så de selv kan tilgå det - det kan være hammer, søm og snitteknive, lige så vel som papir, farver, perler, sakse, magasiner, bøger, sakse, legetøj, div. spil mv. Og så er der nogle enkelte bøger og spil, som man som udgangspunkt spiller/læser med de voksne. Disse er placeret synligt, men sådan at man skal have en hjælpende hånd med at få det ned.

Ligesom et kolonihavehus er tæt forbundet med selve kolonihaven, så er det også sådan her, at udelivet begynder allerede på trappe-terrassen uden for hoveddøren.

Det Psykiske læringsmiljø integreres i det pædagogiske læringsmiljø ved omgangstone og anerkendende tilgang ml. voksne/børn, voksne/forældre og børn/børn. Vi kommer fremadrettet til at benytte os af dels bmv samt samtale, foto og fortællinger som grundlag for vores evalueringer af børnemiljøet, hvor det er vigtigt, at børnenes meninger høres og inddrages, så deres hverdag virkelig bliver "deres" hverdag.

9 Alsidig personlig udvikling

Vi mener, at børn er kompetente til at træffe alderssvarende valg og udføre handlinger, der vedrører egne behov og ønsker. Derfor er selvforvaltning en vigtig kompetence, som vi vægter højt i Regnormen.

Vi skal give barnet mulighed for, at det selv kan bestemme, men indenfor nogle rammer, som er realistiske og overskuelige for barnet. Med andre ord skal vi bygge et stillads af omsorg og vejledning, som barnet kan støtte sig til, indtil det evner at påtage sig opgaven.

Selvforvaltning betyder altså ikke, at vi som voksne kan læne os tilbage med den tro, at barnet selv kan forvalte sit liv, tværtimod. Det kræver, at vi som voksne har respekt og empati for det enkelte barn, for at kunne sætte de rigtige og ofte individuelle rammer og yde den nødvendige støtte

9.1 Autentiske voksne

I Regnormen besidder vi voksne en række kreative og faglige kompetencer, som er fundamentet for en aktiv og spændende hverdag for både børn og voksne. Vi betragter vores forskellighed som en ressource. Når vi som voksne får lov til at arbejde med det, vi brænder for, skaber det energi, engagement og motivation, som vil smitte af på børnene.

Vi ønsker at skabe en aktiv børnehave, hvor forskellige aktiviteter og gøremål giver oplevelser, gode relationer og styrker fællesskabet. Disse aktiviteter kan være planlagte eller spontane og være inspireret af både børn og voksne. Det er vores oplevelse, at det gør en forskel for børnene, om de bliver aktiveret eller deltager i en aktivitet, som har et mål. Derfor ønsker vi bl.a. også at inddrage børnene i de daglige gøremål, borddækning, opvask. Karen-Lykke Poulsen har fremhævet det i bogen, 'Opdragelse er handling': "Det er ikke de ord, man siger til børnene, der får den store virkning, men de handlinger, man foretager sig sammen med børnene". (Teori bag disse overvejelser kaldes "det fælles tredje" og er et pædagogisk redskab udarbejdet af blandt andet Benny Lihme og kan i øvrigt ikke stå alene, men anvendes sammen med den øvrige pædagogik.)

Børn imiterer voksne både når det gælder synlige aktiviteter, social adfærd, kommunikation samt normer og værdier. Derfor er det et mål, at de voksne i Regnormen er tydelige og gode forbilleder for børnene, så vi derigennem kan videregive en lang række vigtige kompetencer og handlemønstre.

9.2 Ligeværdighed og inklusion

At barnets spontane livsytringer, meninger, behov og ønsker tillægges samme værdi for relationen, som den voksnes.

Inklusion handler overordnet om at skabe et samfund, hvor alle mennesker skal have mulighed for at deltage i samfundets demokratiske processer.

I børnehaven handler det om, at alle børn har mulighed for at deltage i de sociale fællesskaber, der er.

I børnehaven har alle børn, uanset forudsætninger, ret til leg, læring og socialt fællesskab. Der bliver lagt vægt på, hvordan aktiviteterne tilrettelægges og hvordan børnegrupperne bliver sammensat. I stedet for at tilpasse børnene til børnehavens rutiner og systemer, ser man konstant på hvilke metoder, der giver børnene mulighed for at opleve sig selv som aktive deltagere i fællesskaber.

Børnene bliver konstant udfordret på deres evne til at indgå i relationer med andre, og for at de udvikler sig, er det nødvendigt, at de kan indgå i relationer med både børn og voksne. Det er vigtigt, at de kan bidrage til legene og aktiviteterne, som foregår i fællesskaberne.

Det betyder, at de voksne tager ansvaret for at skabe positive relationer og viser det gennem ord og handling. At vi foreslår alternative handlemuligheder, som kan erstatte uhensigtsmæssig adfærd.

Vi deltager i lege eller aktiviteter, indtil vi oplever, at børnene kan selv, og vi kigger nøje på de aktiviteter eller lege, børnene falder ud af, frem for at lede efter fejl og mangler hos det barn, som falder ud af en aktivitet eller leg. Hvorefter vi så bruger den viden, vi har fået til at skabe flere typer rammer for forskellige lege og sociale aktiviteter, som tilgodeser barnet/børnene.

Vi samtaler på daglig basis om børnenes ressourcer og om de næste skridt i deres udvikling og hvordan, vi kan understøtte den.

Vi inviterer til samtaler med børn og udtrykker os med positive forventninger til det, som børnene kan bidrage med.

Og så tager vi selvfølgelig initiativ til samarbejdet med hjemmet.

10 Social udvikling

Det grundlæggende i vores pædagogik er leg og fantasi, som er barnets aktive virksomhed. I børnehavens rum ude såvel som inde skabes der plads for nye lege på tværs af forskelligheder, og gennem legen vinder barnet magten over sit eget liv, i balancen mellem selvværd og selvtillid.

Naturen og udelivet giver så mange sansemæssige og til dels uventede oplevelser, at børns motivation for at lære skærpes. Dette parret med vores pædagogiske profil i børnehaven er der rig mulighed for børnene til at finde og udforske sine styrkesider. Fantasien og sanserne har frit spil, hvilket vi mener giver lyst til og mod på livet og derfor tror vi på, at vi udvikler børn med energi, overskud, gåpåmod og nysgerrighed og ikke mindst en uvurderlig robusthed.

Vi er ligeledes bevidste om, at børnenes motorik og legelyst skal styrkes og udfordres hver dag. Derfor har vi en aktiv hverdag med leg, motoriske udfordringer og sanselige oplevelser. Børnene skal mærke deres egen krop, lære den at kende og forstå at beherske alle dens bevægelser, muligheder og begrænsninger.

10.1 Ligevægts-pædagogikken

Ligevægts-pædagogikken er en selvopfundet pædagogik fra <https://muldvarpen.dk/hvad-vil-vi/ligevaegts-paedagogikken/> som vi er inspireret af. Vi har taget denne pædagogik til os, fordi den opfylder vores tanker om det gode børneliv. Billedet er en gammel vægt. Vi vejer ikke mel og gryn, men derimod følelser og værdier. Vores vægt har masser af udsving, men vi er først tilfredse, når slutresultatet er ligevægt.

Vi har fire vægtskåle:

Individ - fællesskab

Der er ingen tvivl om, at børn har ret til at blive set lige netop som dem, de er, med hver deres forskellighed og behov, men lige så vigtigt er det, at de kan indgå som sociale individer i et fællesskab. I børnehaven er vi gode til at møde børnene, som dem de er med hver deres personlighed, men vi tør også godt med tydelige rammer vise dem fællesskabets spilleregler.

Tryghed - udfordring.

Regnormen skal være en base fyldt med tryghed og nærvær. Dette er nemlig forudsætningen for at turde gribe en udfordring, som er det, der skaber udvikling. Når vi siger udfordring, er det naturligvis indenfor barnets nærmeste udviklingszone. Børnene må gerne mærke, at det krilrer lidt i maven. Når børnene er trygge ved os voksne, kan de godt komme lidt på gyngende grund... Bare vi gør det sammen...

Frihed – tydelighed.

I Regnormen skal børnene mærke friheden og muligheden for at udfolde sig. Denne frihed er dog kun mulig, hvis vi som voksne er tydelige og giver børnene nogle klarere rammer at agere inden for. Vi har ikke ret mange regler, for det gør os som voksne til politibetjente. Vi arbejder i stedet med at skabe en god kultur, hvor der i fællesskabet er plads til alle.

Tomgang – aktivitet.

Regnormen skal være en aktiv børnehave, hvor der er liv, udflugter, tilbud og nye muligheder. På samme tid skal det være et sted, hvor det for en stund er okay at gå i tomgang, samle nye kræfter og finde ro og rum for nye påfund og ideer.

Alle disse værdier er meget vigtige for os.

Fælles er, at på alle vores vægtskåle ligger der modpoler, der ikke kan stå alene, men med en vekselvirkning skaber det grobund for en sund udvikling og et sjovt og godt børneliv.

11 Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Så vi skal derfor skabe et miljø, hvor vi er nysgerrige på børnenes initiativer og fortællelyst både på det verbale og nonverbale sprog. Vi skal sætte ord på vores handlinger og være indlevende og nærværende, så skaber vi et miljø, hvor sproglig udvikling sker. Vi er som pædagoger rollemodeller, og vi bidrager til at inspirere og udvide børnenes horisonter.

Kommunikation og sprog er centralt for at danne relationer, indgå i fællesskaber og vedligeholde venskaber. At lære fra andre børn på tværs af aldre er essentielt i sprogudviklingsprocessen. Legen er vigtig som en øvebane for barnets nonverbale og verbale kommunikation, ordforråd og sætninger. Det er derfor afgørende for barnets tilegnelsesproces, at barnet understøttes i at deltage i legen.

Vi arbejder ud fra den tankegang, at tilegnelsen af sprog sker gennem anvendelse af sprog. Derfor leger vi meget med sproget, og derfor anvender Regnormen kommunikation på flere niveauer. Vi har det verbale sprog, hvor vi snakker sammen, men vi understøtter det også visuelt med f.eks. piktogram-billeder i vores daglige virke. Det gør vi for at skabe mere forudsigelighed, men også for, at man visuelt kan kombinere det talte sprog med billeder, da tilegnelsen af sprog sker i konkrete, og for barnet, forståelige situationer, hvor ordene får betydning direkte ud af sammenhæng.⁴

Regnormen benytter sig i perioder også af tegn/tale, hvor vi hver dag lærer et nyt tegn, så vi kan tale, både med vores hænder, og vores ord. Så hvis man ikke kunne finde det rette ord, så kunne man vise det med sine hænder og stadigvæk kommunikere sit budskab ud til de andre børn eller voksne.

Vi er meget opmærksomme på, hvor vigtigt det er at kunne kommunikere for alle børn, også dem, som evt. har udfordringer med det verbale sprog. Derfor skal vi give alle børn muligheder for at kunne kommunikere på det niveau, hvor de pt. er.

Vi vil med vores læringsmiljøer inspirere til at lege med sproget og finde glæden ved den gode fortælling. Vi har derfor altid bøger stående fremme i en bogreol, som står til fri afbenyttelse for alle. I garderoben er der lavet en anden bogreol, da alle børn skal have mulighed for at kunne låne bøger med hjem⁵. For mange familier er det nemmere at låne bøger i deres daginstitutioner end på fx biblioteker. Højtlesning styrker børns sprog og deres evne til abstrakt tænkning, og det er alment dannende, når børn gennem god litteratur lærer om verden omkring dem og forstår verden fra andres perspektiver. For nogle børn er det helt afgørende at møde litteratur i dagtilbud. De børn, som kommer fra hjem, hvor man sjældent læser, får det langt sværere fagligt, når de starter i skole

---

⁴ Connie Boye og Kirsten Rasmussen - Små børns sprog og læsning - fra nul til syv år, Gyldendals bogklubber, 2011 side 35.

⁵ Dette er pt indstillet pga. Covid-19

end børn, der kommer fra hjem, hvor man læser mere. Læsning og bøger minimerer børns faglige ulighed, det vil sige chanceuligheden mindskes.⁶

Vi laver læringsmiljøer med alt fra dialogisk læsning, til forløb hvor vi snakker om følelser, naturfænomener el.lign. igennem noget genkendeligt og nærværende. Eventyr, som inspirerer til leg f.eks. de tre bukke bruse, eller da vi lavede et forløb, hvor vi kastede os ud i at lave selvportrætter. Her skulle børnene f.eks. kigge i et spejl, for at se på, hvordan de så sig selv med særlige kendetegn. Derefter begyndte tegne- og maledelen. Alle billeder blev udstillet, og snakken gik imellem børnene, hvordan de alle havde næser, ører eller øjne, men også hvor forskelligt hvert barn var.

12 Krop, sanser og bevægelse

Med naturen som et læringsrum skaber vi fantastiske muligheder hver dag, for at børnene kan udforske sig selv og deres motoriske kunnen. Den giver også plads til, at vi kan være forskellige og have brug for forskellige ting. F.eks. er det mere tilladt at være højlydt udenfor, der kan skrives

---

⁶ <https://videnomlaesning.dk/aktuelt/nyheder/2020/boeger-i-boernehaven/>

igennem og på den måde også opleve dén kraft, kroppen og stemmen også rummer – hvilket er en mangelvare rigtigt mange steder i det moderne danske samfund.

Der er masser af små kroge, hvor man kan søge lige det, som ens krop/humør har brug for på forskellige tidspunkter af dagen. Vores omgivelser skaber både plads til de risikofyldte lege og til de rolige lege og giver hjernen plads til mental opladning. Når vejret er godt tager børnene f.eks. deres soveposer og liggeunderlag med ud midt på dagen. Nogle for at hvile sig, andre for at læse bøger eller snakke med bedstevennen et roligt sted på vores matrikel. Foruden alt dette styrker leg og bevægelse i naturen alles koncentrationsevner og gør os dermed mere parate til ny læring.

Med det område vi bor på, tilbyder vi et kæmpe stort og varieret læringsrum fyldt med alverdens muligheder for legeaktiviteter, hvor vi kan bruge kroppen som trillebør, lege og udføre opgaver hvor der hives, slæbes, trækkes og skubbes tunge ting. Lege, hvor man skal mase sig ud af f.eks. en tunnel eller et svøbt tæppe eller lign. Kort sagt aktiviteter, hvor vi øger alles kropsbevidsthed ved øget sansestimulering.

Blandt andet derfor er vi så super glade for de udtjente juletræer, som vi hvert år får af lokalbefolkningen, som der kan bygges, klatres, hoppes i og slæbes på, foruden hule-, hygge- og dufteffekten, som følger med, når man sidder i en kæmpe bunke graner. Når nålene begynder at falde af, bruger vi meget af træet til brænde og toppene til tørrestativer til vinterens våde luffer og værk. Vi mærker, dufter, fascineres og irriteres af den totalt klistrede harpiks, som siver fra grene og stammer.

Vi benytter os også af den gamle skoles faciliteter så som gymnastiksalen og også sløjdløkalet. Begge er med til at give et hav af flerdimensionerede bevægelsesoplevelser, som alle er med til at opbygge den kropslige og sansemæssige oplevelse og udvikling.

I ugen op til efterårsferien holder vi traditionelt en hel uge, hvor vi har et hovedfokus på leg og trivsel i bevægelse. Det betyder ikke, at vi så ikke laver disse tiltag på andre tider af året, vi har blot

besluttet at vise, hvad bevægelse og motion også kan være set ind i rammen omkring “skolernes motionsdag” som i mange, mange år har kastet et ensidet lys på løb som eneste motionsform. En tilgang, som vi ikke finder særligt motiverende eller inkluderende, så derfor byder vi ind med en uge, som kan se således ud.⁷ For på den måde at styrke børnene motorisk, samt byde ind med en bred palet af muligheder og oplevelser foruden at give børnene oplevelsen af, hvordan kroppen reagerer, når den bliver brugt til alle de forskellige aktiviteter, hvordan man kan svede, mærke hjertets slag og blive nysgerrig på, hvordan man kan måle pulsen.

13 Natur, udeliv og science

I Regnormen har vi ansat en skov- og naturtekniker, som ydermere snart også er uddannet biolog. Med hans ankomst er interessen for kryb og kravl steget markant. Aldrig havde vi troet, at vi havde en skov SÅ fuld af vandsalamandre og varianter af bænkebidere, ligesom ukrudtet er blevet markant udvidet med deres rette navne og evt. anvendelsesmuligheder for folk, fæ og insekter. Der står også flere krukker og glas rundt om - nogen fyldt med sand, andre med visnet organisk materiale (græs og værk) hvori der f.eks. er samlet myrer og regnorme, som får tilført sukkervand eller pubber med sommerfuglelarver, som bare venter på at solen igen får mere magt.

Før kom børnene med spande med løst samlet græs, jord eller sand, hvori de havde samlet alverdens orme og insekter. Der er et kæmpe interessefælleskab for at indsamle insekter på tværs

---

⁷ Bilag 1.

af alder og køn, og børnene går ofte på ”jagt” i store grupper efter insekter. Nu kommer de f.eks. med bænkebidere og deres æg i en spand med træsmuld og spande med sand og jord til ormene, fordi de nu ved, hvad de har brug for og er opmærksomme på, hvor de finder insekterne og indsamler så materiale til dem lige netop derfra. Dén retning på naturen kommer vi til at arbejde meget mere med og vil bl.a. indarbejde årstider og vejrligets indflydelse på flora og fauna i vores område, foruden den kæmpe gave det er at få en viden og et sprog inden for natur og videnskab foræret allerede her i børnehaven. Vi har f.eks. fundet en finurlig fætter på stolpen til vores bålhytte, der viste sig at være en skinnende støvpude, som vi både har dissekeret og senere lært om på nettet, det viste sig at være et spøjst svampedyr.

Vi er ved at oprette en koldcontainer med mulighed for at have akvarier og terrarier opstillet, så børnene f.eks. kan kigge nærmere på en snog, eller på larver og pubbers udvikling, inden de genudsættes.

Foruden tilgangen til naturen på den naturfaglige måde har vi en pædagog, som også er uddannet naturterapeut. Hun repræsenterer en holistisk tilgang til naturen og oplevelserne, vi har der, og til udelivet helt generelt. Vi har også en filosofisk tilgang til naturen, for slet ikke at tale om den mytiske. Vi fortæller om gamle folkesagn og lytter til kulning⁸ (som er en urgammel svensk måde at synge kvæg til sig på, som er baseret på lydenes bevægelser i landskabet). De fleste kender til metoden fra Alperne, som hedder jodling, men færre ved, at vores nærmeste naboer også udviklede sådanne metoder. Vi fortæller sagn og fabler om elverpiger, trolde og Emil fra Lønnebergs metode til at lokke varulven i en fælde og lige netop dét er jo blevet langt mere aktuelt nu, hvor vi også har ulve her i landet.

Vi sanker urter, svampe, nødder og frugter og bruger dem i vores madværksteder. I vores nyttehave sår og sætter vi ting som kartofler, kål, ærter, tallerkensmækkere, salvie, bønner, jordbær mv., som vi alle er med til at passe og senere høste. På den måde skaber vi også en forståelse for og en forbundenhed med naturen og i år oplevede vi kallarvernes indtog i kålplanterne - det var helt vildt interessant, og da efteråret kom med enkelte frostgrader tidligt på sæsonen så vi, hvordan de forsvandt, og at der pludseligt kom gro i ellers nedgnavede planter igen, så vi nu kan høste af dem vinteren igennem. Vi ønsker i det hele taget at bibringe børnene så bredt et syn på naturen

---

⁸ https://youtu.be/nc7F_qv3eI8

som overhovedet muligt. Naturen bliver på den måde både et pædagogisk læringsrum samt en kilde til udviklingen af børnenes alsidige og personlige og sociale udvikling.

Hvad sker der med et lys når vi ”slukker for luften” som et barn sagde? Hvordan kan vi hurtigst befri tigeren fra isklumpen? Med, salt, en hammer, ved solens hjælp?

14 Kultur, æstetik og fællesskab

I Regnormen er vi meget bevidste om kulturskabende aktiviteter. Foruden de skabende projekter, som vi løbende kaster os ud i - nogle ansporet af personalet, andre af børnenes egne ideer - så indføres børnene også i den klassiske musiks univers ved hjælp af fortællinger. Vi lytter således til både Smetanas "Moldauer" og Ravels "Bolero", hvortil vi har skabt et fortællingsunivers, som understøtter musikken. Vi lytter til musikken samtidig med fortællingen, som indbygget henleder til div. instrumenter, musikalske virkemidler og på den måde skaber hukommelsesbilleder hos børnene. Efter nogen tid bæres fortællingen udelukkende af musikken, og det ved vi, fordi børnene ofte selv beder om at måtte høre den om "hesten" eller den med "havheksen", som er karakterer i fortællingerne, og så sidder de ofte og småsnakker om "at nu kan vi høre kanonerne, kuffertfisken eller måske allikerne og solopgangen." Når vi så hører andre klassiske værker siger de f.eks. "det er jo lige som Bolero", så de kan genkende og differentiere begrebet fra de andre typer af musik, som vi også lytter til, hvilket er alt imellem dansktop, joik, rock, pop og børnesange.

Vi lader os også inspirere af projektet "Go Creative"⁹ som udspringe af Barndrømmen¹⁰ som blandt andet skriver:

⁹ <https://www.gocreative.dk/>

¹⁰ <https://www.barndroemmen.dk/om-barndroemmen>

”Kulturoplevelser er ikke bare noget, det er rart at være med i, noget der løfter og begejstrer. Det er også noget, hvor man finder nye ressourcer, livsmod og troen på, at man er noget værd.

Forskning i børns udvikling viser klare forbedringer, især for socialt udsatte børn, når de får adgang til kunstneriske og kulturelle aktiviteter. Det giver mere end bare en værdifuld oplevelse: det smitter direkte og målbart af på børnenes skolegang. De bliver bedre til at kommunikere og udtrykke sig. Børnene får et nyt syn på sig selv, bliver inspireret til at kaste sig ud i mere, og række lidt højere op for at nå deres mål.”

Vi tænker, at børnene kan arbejde med de samme emner som voksne. Nogle skal blot forklares mere indgående end andre, og det lykkedes fuldt ud blandt andet i arbejdet med selvportrætter. Vi bruger også ler, modellervoks og saltdej til tredimensionelle projekter. Nogle værker bliver bestandige, andre temporære, som vores udendørs lerskulpturer, som kun overlevede indtil den første regnfulde dag, eller de værker, som børnene laver med kridt på vores tavle ude under halvtaget.

15 Evaluering, dokumentation og tanker omkring det

Fordi vi vægter den tætte dialog i hverdagen, kommer vi også til nærmest på daglig basis at evaluere indsatser og tiltag og på den måde udføre diverse justeringer af praksis. Nogle af disse overvejelser og tiltag kommer vi til drypvis at nedskrive, således at vi også har skriftlige refleksioner at forholde os til i det lidt større perspektiv.

Vi skal løbende evaluere, både på valg af metoder, på aktiviteter, på indsatser og på indsatsområder således at vi sikrer os, at det vi laver, er relevant og gør en forskel dér, hvor vi arbejder. Vi vil bruge denne læreplan som et arbejdsredskab og ikke kun til pynt for andre at læse. Vi skal jævnligt se på og drøfte, om vi stadig gør det, vi skriver, vi gør, eller om noget har ændret sig. Til dette overordnede arbejde kommer vi til at benytte os af aktionslæring, i dette vil også indgå opsummeringer fra brugen af dobbelt-loop modellen, samt de iagttagelser, vi løbende foretager os omkring børn og praksis.

Koblingen mellem viden og eksperimenter sikrer, at viden ikke bare er noget, der er ved siden af praksis, men i stedet anvendes aktivt til at forbedre praksis. Man kan sige, at konceptudviklingen bliver bæredygtig.

Et eksperiment er defineret som et systematisk gennemført forsøg, der har til formål at afprøve nye metoder i en konkret kontekst. Ved at eksperimentere kan vi udvikle og afprøve nye ideer og sætte dem sammen til brugbare koncepter. Derigennem kan vi arbejde sammen om at forny og forbedre den daglige praksis.

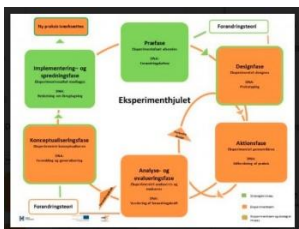
Eksperimenter gør det muligt at afprøve noget nyt i en afgrænset periode – både tidsmæssigt og organisatorisk. Derved bliver det muligt at studere eksperimentets resultater, inden der tages stilling til, hvordan og om det skal udbredes til resten af organisationen.

Eksperimenter sigter mod at skabe nye løsninger og metoder, som giver svar på konkrete udfordringer og har værdi for praksis. Vi har valgt at bruge eksperimenthjulet som aktionslæringsmodel, fordi den skaber et godt overblik over, hvordan man arbejder med den og

hvor i processen man er, foruden at skabe et rum for gentagende eksperimenter inden for samme indsats.

Brug af Eksperimenthjulet som valgte model til aktionslæring.

<http://uddannelseslaboratoriet.dk/metoder/eksperimenthjulet/vaerktojskasse/>

Bilag.

Bilag 1.

Mandag: Legetøjsjagt

Vi gemmer 10 forskellige stykker legetøj i skolegården/ legepladsen. Børnene får et visuelt billede af de ting, som de skal ud og søge efter.

Gemmesteder skal variere, så der er ting både oppe og nede og på forskellige underlag.

Hvad får de ud af denne aktivitet?

De øver sig i:

1 at samarbejde: er det lettest at finde tingene selv eller som hold?

2 at bevare overblikket: f.eks. hvor har vi ledt og hvor mange ting har vi fundet?
De får bevæget sig ved at gå/ løbe sammen og finde tingene. De skal kigge flere steder både oppe og nede, og det stimulerer de store sanser som f.eks. muskelledsansen (vi skal ved hver bevægelse, vi laver med kroppen, vurdere hvilken kraft, musklerne skal bruge for at udføre dette) og taktilsansen (røre ved forskellige ting og materialer)

Tirsdag: Danselege

Vi varmer op med ”Boogie woogie”.

Derefter ”Bro, bro brille”.

Stopdans - man laver forskellige fjollestillinger, når musikken stopper.

Centerstjerne: alle står i en rundkreds. En skal stå i midten og finde på et dansetrin, alle andre gør det samme. Derefter byttes der, til alle har prøvet.

Ballondans: man er sammen i par, der skal danses med en ballon uden at ballonen falder ned.

Til sidst laver vi massageleg med pizzaversionen.

Hvad får de bl.a. ud af denne aktivitet? Vi får pulsen op og styrket vores grovmotorik.

Vi øver os i at vente på tur, være på i fællesskabet, vores kreativitet trænes, når man selv skal vælge bevægelser, som andre skal udføre.

Vi øver os i at lytte og modtage fælles beskeder samt lege i et fællesskab.

Onsdag: OL.

Vi varmer op med sanglegen ”Jeg gik mig over sø og land”.

Poster. De voksne hjælper hvert hold, vi deler dem op i mindre grupper.

- 1) Æblestød - hvor langt kan vi kaste et æble?
- 2) 50 meter sprint
- 3) Spring - vi hopper ned fra forskellige højder.

- 4) Kastanjeløb: Vi skal på en bane se, om vi kan gå hele vejen med en kastanje på en ske uden den falder ned.
- 5) Vi hopper i ”mand”
- 6) Vi kravler i tunnellerne.
- 7) Vi slutter af med børnemassage, hvor man sidder i ”futtog” og klapper, aer, nipper og masserer hinanden på ryg og skuldre.

Hvad får de ud af denne aktivitet?

Vi får pulsen op, vi øver os i vente på tur, vi arbejder med øje/håndkoordinering i kasteøvelserne. Vi får mange af de grovmotoriske bevægelser trænet såsom løb, gang, kravle og hop.

Torsdag: Lege på sportspladsen

Vi sætter en tydelig bane op med kegler på sportspladsen. Vi varmer op med krammefange. Den leges ved at én er fangeren. Når man er fanget, kan de andre befri én ved at give en et kram. Når man har fået et kram, så er man med igen.

Faldskærm: Vi laver blæsevejr, stormvejr, hule, bolde i luften og flere ting

Halefange: Tagfat-leg.

Sangleg, ”Lille blå ballon” (sangen er evt. i den grønne sangbog, børnene står i en lille rundkreds som udvides, når vi synger pust med et skridt for hvert pust. Når ballonen springer slipper alle, og vi løber, som en ballon, der flyver afsted. Det er en leg som børnene oftest vil lege igen og igen.)

Vi slutter af med pizzamassageleg.

Hvad får de ud af denne aktivitet? Vi får styrket fællesskabsfølelsen i gruppen. Vi kommer hinanden ved og styrker børnenes muligheder for relation, da fælleslege med fysisk kontakt mindsker risikoen for f.eks. mobning. De får mulighed for at se hinanden i andre roller, de øver deres sociale ressourcer og skal samarbejde, for at vi kan lege. Plus vi får bevæget os og får pulsen op og ned igen med massageaktiviteten.

Fredag: Vi går en tur i Jordløse

Vi går alle en tur i Jordløse, hvor konceptet er en “walk n’talk”.

Hvad får de ud af denne aktivitet?

Alle får bevæget sig, de får set på byen og hvad der fanger deres interesse. De er fælles om aktiviteten, snakken, oplevelserne og lokalkendskabet.

Forfattet af

Linnéa Nygård